

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. לוייה שנשבית או שנבעלה בעילת זנות נותנין לה מעשר ואוכלת.....1
- ב. בת כהן מן התרומה אפי' בתרומה דרבנן.....2
- ג. אחיו של ראשון חולץ מדאורייתא ולא מייבם מדרבנן אחיו של שני חולץ מדרבנן ולא מייבם לא מדאורייתא ולא מדרבנן.....2
- ד. כל עריות שבתורה אין צריכות הימנו גט הויז מאשת איש שניסת על פי ב"ד.....3
- ה. כתב לשם מלכות שאינה הוגנת ... הכונס את יבמתו והלכה צרתה ונשאת ונמצאת זו אילונית ... כל עריות שאמרו פוטרות צרותיהן הלכו צרות ונישאו ... כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה וטעה ונתן גט לאשה ושובר לאיש.....4
- ו. שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה.....4

דף צ"א.

א. לוייה שנשבית או שנבעלה בעילת זנות נותנין לה מעשר ואוכלת

מעשר ראשון¹ מותר באכילה לישראל, ומותר לאכלו בטומאה שאין בו קדושה כלל, ומניין שמעשר ראשון חולץ שנאמר (במדבר יח פסוק כז) וְנָחֲשֵׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כְּדָגָן מִן הַגֶּזֶן וְכַמְלֵאָה מִן הַיָּקֵב, מזה גורן ויקב חולץ לכל דבר אף מעשר ראשון שניטלה תרומת מעשר ממנו, חולץ לכל דבר.

לפיכך בת לוי שנשבית², או שנבעלה בעילת זנות כגון לגוי ועבד וחלל וכל אלו שפוסלין בת כהן מתרומה, בבת לוי נותנין לה המעשר ואוכלת, ואפילו אשת לוי והיא בת לוי שזינתה נותנין לה מעשר, ויוצאין בזה ידי מצות נתינה, שאין הלוייה נפסלת מלויות ע"י זנות³.

¹ רמב"ם הלכות מעשר פרק א הלכה ב

² שבת כהן נפסלת בכך לכהונה, מכיון שחיי שמא נבעלה לגוי.

³ ר"י קורקום

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

אבל מי ששמעה⁴ שמת בעלה, משני עדים, או העיד לה עד אחד והתירוה בית דין להנשא, וניסת, ואח"כ בא בעלה קנסו אותה חכמים⁵ שתהיה אסורה במעשר⁶. וי"א⁷ שקנסוה שלא יתנו לה מעשר בתור לוייה, אך מותרת באכילת מעשר⁸.

ב. בת כהן מן התרומה אפי' בתרומה דרבנן

כבר התבאר בדרף פז. שמי ששמעה שמת בעלה⁹, משני עדים, או העיד לה עד אחד והתירוה בית דין להנשא, וניסת, ואח"כ בא בעלה, נפסלה מן הכהונה ואינה אוכל בתרומה אפילו בתרומה דרבנן.

ג. אחיו של ראשון חולץ מדאורייתא ולא מייבם מדרבנן אחיו של שני חולץ מדרבנן ולא מייבם לא מדאורייתא ולא מדרבנן

עוד התבאר שם שמי ששמעה שמת בעלה¹⁰, משני עדים, או העיד לה עד אחד והתירוה בית דין להנשא, וניסת, ואח"כ בא בעלה ומתו בעלה הראשון והשני, אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מייבמין, אחיו של ראשון חולץ מדאורייתא שהרי היא אשת אחיו, ולא מייבמין מדרבנן משום קנס, ואחיו של שני חולץ מדרבנן שהרי מדאורייתא לא לא היתה אשת אחיו מעולם שלא תפשו בה קידושי אחיו, ורבנן הצריכוה חליצה משום גזירה שמא יאמרו גירשה הראשון ונשאה זה והיתה יבמתו של זה, ואם לא יחלוץ יאמרו

⁴ (לשון ששמעה בדברי רבנו בכל מקום הכונה בשני עדים עי' פ"י מגירושין ה"ז אחר ששמעה שמת וקאי אב' עדים שם ה"ה שהרמב"ם לא הזכיר שם כלל דין ע"א וכן שם ה"ח וה"ט שמע שמתה ע"כ הכונה בב' עדים דע"א אין נאמן כלל לישא אחותה ובוזה מיושב קו' הגר"א ביו"ד סי' של"א ס"ק קי"ב והישועות מלכו ואו"ש כאן. דרך אמונה ציון ההלכה שם ס"ק כה.

⁵ שלא הי' לה למהר לינשא והו"ל למידק היטב מרם שתנשא וכיון שלא דקדקה היטב והתברר שבעלה הי קנסוה חכמים והא דלא קנסו בלוייה שנבעלה בעילת זנות משום זנות לא שכיחא. רדב"ז שם

⁶ וגריעא מכל זר מטעם קנס דמתוך שרצו לקנסה שלא יתנו לה קנסוה ג"כ שלא תאכל שאם תאכל יבואו לתת לה שהרי היא לוייה. ר"י קורקום

⁷ תוס' ותוס' הרא"ש בסוגייתינו.

⁸ דלא גרעה מזדה.

⁹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז יז נו

¹⁰ שו"ע ונו"כ אבהע"ז יז נו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

יבמה יוצאה לשוק בלא חליצה¹¹, לפיכך חולץ ולא מייבם לא מדאורייתא ולא מדרבנן.

ד. כל עריות שבתורה אין צריכות הימנו גט חוץ מאשת איש שניסת על פי ב"ד

מי שהלכה אשתו הנשואה למדינה אחרת¹², ובאו עדים¹³ והעידו שמתה, ונשא את אחותה, ואחר כך נודע שלא מתה אשתו ובאה, מותרת לחזור לו, מכיון שאין הקידושין תופסים באחותה, והכל יודעים שבטעות נשא את אחותה, ומה שבא על השנייה לא היתה הביאה אלא כביאת זנות, ואין זנות שמונה עם אחות אשתו אפילו במזיד אוסר אשתו עליו.

לפיכך הראשונה מותרת לו, והוא מותר בקרובות שנייה, כגון בתה או אמה, וי"א שאינו מותר אלא לאחר מיתתה¹⁴, והשנייה מותרת בקרוביו, שהרי ידוע לכל שלא היתה אשתו מעולם. מתה בין הראשונה בין השנייה מותר בנשאת בין שהיתה אחות נשואתו בין שהיתה אחות ארוסתו, שהרי פקע איסור אחות אשה.

וכן הדין בכל שאר עריות שנשאן בחזקת היתר ונמצאו ערוה, אינן צריכות גט, שאין קידושין תופשין בעריות, וכן כל זנות שמונה עם הקרובות

¹¹ לבוש שם ובה"מ שם קיז כתב וצריכה גט משני נראית כאשתו ולא מייבם השני ג"כ משום קנסא וזה שאמרו בירושלמי והובא בתוספות בסוטה פרק כשם כשם שאסורה לאחיו של בעל כך אסורה לאחיו של בועל ובאמת לא אשכחן בשום דוכת' דאסורה לאחיו של בועל דהא אינה צריכה גט מן הבועל ולמה תאסר היא בקרוביו ויש לפרש הירושלמי כגון שנשאת לבעל ע"פ ע"א כמו מתניתין דהכא

¹² שו"ע ונו"כ אבהע"ז טו כז

¹³ דוקא עדים אבל ע"א אינו נאמן שמתה אשתו שישא אחותה גם אינו נאמן ע"א שמעיד שאשתו מת ורוצה לישא אשה אחרת משום הר"ג. ב"ש שם כ.

¹⁴ כתב בדרישה וב"ח דוקא אחר מיתת השניה מותר ליקח בתה ולא בחייה, ומ"ז חולק עליהם וכתב שבבת אנוסתו איכא חשש זנות ולכן נאסרה בחיה, אבל כאן נשא בטעות וליכא חשש זנות ולא חשדינן אותה, מיהו קצת ראייה לדבריהם מדהוא אסור בקרובות אנוסתו ובודאי ליכא חשש דיבוא עוד באונס עליה אלא כיון דהיו יחדיו בקירוב בשר אף על גב בתחלה באונס או בטעות מ"מ יש חשש זנות עכשיו. ב"ש שם כא. ועיין במל"מ פ"ב מהא"ב דין י"א שהבי' דבריהם וכתב שלא ישרו בעיניו (מטעמים שביאר שם) ובירורן של דברים לדעתו ז"ל הוא דמותר אף בחיי השניה ולא דמי לבת אנוסתו מתרי טעמי חדא דשאני הכא שהיו שניהם שונגים שהיו סבורים שמתה הראשונה ומש"ה לא נזרו רבנן (ואף אם היא היתה מזידה רק הוא היה שונג או אנוס. ג"כ דעתו דלא נזרו דהכל תלוי בדידה. אלא שזה אינו ברור בעיניו כ"כ) ועוד דהכא אין מעם שיאסור בקרובות שניה דאף אם לא ישא קרובות שני' הרי השני' באה לבקר את אחותה ואיכא חשש זנות נמצא דבמה שנאסור אותו בקרובות שניה לא הועלנו כלום. וכתב דב' הטעמים הם אמת לדינא ונ"מ דאף אם מתה (או נתגרשה) הראשונה מותר בקרובות השניה אף בחיי השני' מטעם הא'.

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

הנאסרות עליו מחמת אשתו אפילו במזיד, אין אוסרין אשתו עליו שאין שכיבת אחרת פוסל אותה. ומותר בקרובות שנייה, כל זמן שהראשונה שרויה אצלו, וי"א שאינו מותר אלא לאחר שמתה השנייה¹⁵.

ולהלן דף עד. יבואר בעזה"ת שכל זה באשתו הנשואה, אך אם נשא אחות אשתו המאורסת, מחמת שחשב שמתה אשתו אסור בשתייה¹⁶.

דף צא:

**ה. כתב לשם מלכות שאינה הוגנת ... הכונס את יבמתו
והלכה צרתה ונשאת ונמצאת זו אילונית ... כל עריות
שאמרו פוטרות צרותיהן הלכו צרות ונישאו ... כתב סופר
גט לאיש ושובר לאשה וטעה ונתן גט לאשה ושובר לאיש**

יתבאר בעזה"ת במסכת גיטין דף פ.

**ו. שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה תצא מזה ומזה וכל
הדרכים האלו בה**

¹⁵ ב"ש שם כב, ובמל"מ פ"ב מהא"ב דין י"א, מתיר אף בחייה כ"ז שהראשונה שרויה אצלו שאין מעם שיאסור בקרובות שניה דאף אם לא ישא קרובות שני' הרי השני' באה לבקר את אחותה ואיכא חשש זנות נמצא דבמה שנאסור אותו בקרובות שניה לא הועלנו כלום. אבל אם מתה או נתגרש' הראשונה אסור בקרובות שניה עש"ב.

¹⁶ וטעמא יבואר שם בעזה"ת שאף על גב דקידושי השנייה לא הוי קידושין שהרי אין קידושין תופשין לו בה דהוי אחות אשתו, מכל מקום כיון שהראשונה לא היתה נשואה לו רק מקודשת אמרי אינשי הך קמייתא תנאי הוי לה בקידושין ולא נתקיים התנאי ונתבטלו הקידושין ויאמרו שפיר נסיב השנייה, לפיכך שתיהן אסורות לו, השנייה אסורה לו מן התורה שהרי האמת הוא שלא היה תנאי בקידושיה, והשנייה אחות אשתו ממש היא, והראשונה אסורה לו מפני מראית העין שיאמרו תנאי היה בקידושיה ונתבטלו וקידושי שנייה קידושין והרי היא אחות אשתו, לפיכך שתיהן צריכות הימנו גט, הראשונה מן התורה והשנייה מדרבנן שלא יאמרו אשת איש יוצאת בלא גט, וכיון דאיצטריכא גט איתסרה עליה ארוסתו שלא יאמרו שהוא ישא אחות גרושתו,

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

יתבאר בעזהי"ת במסכת גיטין שאם¹⁷ שינה שמו או שמה, או שם עירו או שם עירה, אף על פי שכתב: כל שם שיש לו וכל שם שיש לה, אינו גט¹⁸.

וכל גט שהוא בטל מן התורה¹⁹, אם נתגרשה בו, עדיין היא אשת איש גמורה. ואם נשאת בו, תצא שהרי אין קידושין תופסין לו בה, והולד ממזר, וצריכה גט משני מדבריהם, כדי שלא יאמרו נשואה יוצאה בלא גט, ומהראשון, צריכה גט מן התורה, להתירה לעלמא. ואסורה לשניהם לעולם שהרי נבעלה מן השני בעילת איסור אשת איש ואסורה לבעל ולבועל.

וכל י"ג דרכים שנוהגין באשה שהלך בעלה למדינת הים ונשאת ואחר כך בא בעלה, שנתבארו לעיל דף פז. נוהגים בה. וי"א שבעלה הראשון יורשה שהרי הוא לא עבר שום איסור²⁰.

אבל אם לא נשאת עדיין, אלא נתקדשה, מותרת לבעלה ואינה צריכה גט משני. וכל גט שאינה פסול אלא מדבריהם להנשא בו, לא תנשא בו לכתחלה, ואם נשאת, אפי' לא נבעלה, לא תצא, והולד כשר, וכותבין לה גט אחר, והיא יושבת תחת בעלה.

¹⁷ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קכט ג

¹⁸ אם שינה לשם אחר ממש פסול מדאורייתא, אפילו אם מסר בעדי מסירה, ואם יש לו שם במקום אחד מקום כתיבה ושם אחר במקום אחר מקום הנתינה וכתב את השם האחר שלא במקומו פסול מדרבנן. ב"ש שם ה

ועיי"ש בגט פשוט

¹⁹ שו"ע ונו"כ שם קג א

²⁰ ב"ש שם א